

Minimalna
plata ostaje naš cilj

Nastavak aktivnosti
za bolje uslove rada

2

Solidarnost
se isplati

Moramo ostati aktivni
i solidarni

3

Akcijama
za zaštitu plata

Samo aktivni možemo
očuvati socijalne tekovine

4

Broj 6 | novembar 2013 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Potpuna revizija zakona za sticanje državljanstva

Za pravednu politiku sticanja državljanstva!

Imigranti daju doprinos privredi

Umjesto olakšica pooštavanje zakona, to je naša migraciona politika

Djeca koja su rođena ovdje su već integrirani

Olakšice za dobijanje švajcarskog pasoša, pružaju šansu mladima

Oni ne znaju za drugu domovinu i ne treba ih isključivati iz našeg društva

Već nekoliko godina je u toku totalna revizija zakona za sticanje švajcarskog državljanstva. Ove godine je kako Savezno vijeće tako i Parlament politiku sticanja državljanstva preinacio u integracionu politiku.

Imigranti daju veliki doprinos našem društvu i privredi Švajcarske. Švajcarski političari izgleda da ne žele da ovo priznaju, ili priznanje ostaje samo na riječi. U svakom slučaju prijedlog Unije o promišljenoj politici integracije ostaje još uvijek daleko jer umjesto olakšica predviđeni su pooštreni zakoni za sticanje državljanstva. Posebno su pogodjeni djeca i mladi.

Ugrožen položaj mladih?

Nacionoalno vijeće je razmatralo prijedloge Savezne vlade koji su u martu ove godine bili nešto povoljniji, prije pooštavanja u martu ove godine. Pooštavanje je da godine za mlade i djecu između 10. i

20. godine starosti provedene u Švajcarskoj neće se više brojati duplo i ako su ova djeca socijalizovana u Švajcarskoj za političare su oni i dalje posmatraju kao stranci.

Senat se ne slaže

Senat je neke pooštrene odredbe koje je Nacionalno vijeće usvojilo na jesenjoj sjednici već odbio. Duplo računanje godina kod mladih ostaje neizmjenjeno, rokovi prijave boravka se trebaju smanjiti i preduslovi poznavanja njemačkog jezika ne trebaju da se još više povećavaju. Nacionalno vijeće je htjelo da one, koji žele švajcarsko državljanstvo da pokažu svoje znanje «usmeno i pismeno» što predstavlja jasnu

diskriminaciju migranata koji nisu tako obrazovani. Neka pooštavanja je Senat ipak prihvatio: Tako dobijanje državljanstva bračnog druga i dalje ostaje pooštreno – ukoliko se «olakšavajući postupak za dobijanje državljanstva supružnika» ustanovi kao «normalno» sticanje državljanstva – i C viza treba da bude preduslov za dobijanje državljanstva.

C-viza kao preduslov

C-viza treba ubuduće da bude preduslov za dobijanje državljanstva. To već važi u mnogim kantonima. Dalje pooštrena mjera za dobijanje državljanstva jesu godine boravka provedene u Švajcarskoj sa F vizom neće se uopšte brojati za državljanstvo. Time zakonodavac diskriminiše migrante koji su prihvaćeni privremeno a posebno njihovu djecu koji su izbjegli iz rata i ratnih područja a koji su se socijalizovali ovdje

Ne diskriminaciji

Protiv ovih pooštavanja aktivisti Migracione komisije švajcarskog saveza sindikata kao i FIMMS te sindikat Unia sa grupom djece i mladih su protestovali 16. septembra ispred zgrade Savezne vlade. Oni su zahtijevali od parlamentaraca da umjesto totalne revizije i pooštavanja dobijanja švajcarskog pasoša da se omogući pravičan način dobijanja prava na švajcarsko državljanstvo.

Pravična politika sticanja švajcarskog državljanstva, se postiže političkom participacijom i preduslov je uspješna integracija odnosno da sebe vide kao dio švajcarskog društva. Sa stalnom diskriminacijom posebno se isključuju mladi ljudi koji praktično cijeli svoj život su proveli u Švajcarskoj.

Editorial

Za pravične radne uslove u branši prodaje na malo

Niske plate i nesugurna radna mjesta. Ova jednostavna formula se primjenjuje na svim poslovima u oblasti maloprodaje. Rad na satnicu rad po pozivu i velika nesigurnost, kolika bi trebala biti plata na kraju mjeseca su svakodnevnica u ovoj branši. Sa ovom problematikom su svakodnevno suočeni mnogi trgovci. Tako npr. četvrtina čak kvalifikovanih ljudi koji rade u prodaji odjeće i obuće imaju platu manju od 3690 franaka mjesečno i to bez trinaeste mjesečne plate. Ovdje postoji samo jedno rješenje inicijativa sindikata Unia o minimalnim platama. Niko ne bi trebalo da u budućnosti zaradjuje manje od 4000 franaka. Zato se trebamo zajedno boriti.

Pored niskih plata, veliki problem je i nedostatak poštovanja poslodavaca prema prodajnom osoblju. Isto tako odbijanje mnogih trgovinskih firmi da obavljaju pregovore sa sindikatima odn. nemogućnost pregovora za opšti kolektivni ugovor. Jedan poseban negativan primjer je Supermarket SPAR. Kvalifikovane žene zaraduju jedva 3600 franaka mjesečno. Tako u prodavnicama sve veći nedostatak osoblja. Pošto šefovi Spara ne žele da nešto promijene uprkos razgovorima, radnicima je prešlo svega preko glave i u filijali Dättwil je zbog toga došlo do štrajka. Najduži štrajk u švajcarskom maloprodajnom sektoru je završen bez rješenja. Spar otpušta štrajkače – i ako imaju pravo na štrajk – i zavlaci «glavu u pijesak». Problemi ostaju i dalje neriješeni. Zaposleni u maloprodajnom sektoru zahtijevaju opšti kolektivni ugovor i na kraju krajeva pristojne minimalne plate. Ovo je najbolji lijek protiv teških radnih uslova. Zajedno sa sindikatima širom svijeta sindikati su pokrenuli akciju za međunarodni dan i protestuju protiv prekomernih radnih uslova.

Natalie Imboden

Odgovorna za maloprodajni sektor

News

Dnevna svjetlost za Migros radnike

Upravni sud u Cirihi je 10. Oktobra ove godine donio presudu kojom se presudjuje Migrosu odn. kojom se nalaže da Migros radnici koji rade u podzemnim prostorijama na željezničkoj stanici u Cirihi (Rail-City-Filiale im Zürcher Hauptbahnhof) da svaki dan koriste plaćenu pauzu 20 minuta prije i 20 minuta poslije podne, kako bi proveli na dnevnoj svjetlosti. Onaj ko radi u uslovima bez dnevne svjetlosti ima pravo na plaćenu pauzu kako bi sebi «natancao» dnevnu svjetlost. Najveći distributer prodaje na malo će uložiti žalbu na ovu presudu jer ovakva presuda nosi sa sobom i dodatne troškove. Znači presuda nije još uvijek pravosnažna.

Radni uslovi u sektoru transporta

Delegacija članova sindikata Unia i sindikata Syndicom su protestovali pred Ambasadorom EU u Švajcarskoj gospodinom Richard Jones, protiv veoma loših radnih uslova za radnike koji su zaposleni u sektoru Transporta u Evropi. Unia-kopresjedavajući Renzo Ambrosetti je dao do znanja EU – ambasadorima o lošem stanju radnih uslova za radnike koji su zaposleni u oblasti Evropskog transporta. On je apelovao protiv damping plata i protiv loših uslova rada. Vrlo često se zapošljavaju šoferi iz Evropskih zemalja u međunarodnom transportu. Pri tome se ne poštuju uslovi rada zemalja u kojima ovi šoferi rade nego se plaćaju na nivou zemlje iz koje dolaze i pri tome se ne poštuju uslovi rada koje bi trebalo poštovati obzirom da ovi ljudi rade u zemljama Evropske Unije. Osim toga socijalna plaćanja treba da se obavljaju u skladu sa pravilima zemlje u kojoj ovi radnici zaista rade. Ambasador Jones je pokazao razumijevanje za želje sindikata za transport i obećao je mogućnost daljih pregovora za poboljšanje radnih uslova transportnih radnika odn. šofera.

Svjetsko prvenstvo Katar: Crveni karton za FIFA

Katastrofalno stanje na gradilištima stadiona za svjetsko prvenstvo koje će se održati 2022. godine u Kataru: Gradjevinski radnici se tretiraju kao robovi i njihova radna prava se masovno krše. Jedna britanska studija The Guardian je otkrila da su 44 nepalska radnika u periodu od juna do avgusta izgubili svoj život na gradilištima. Ovo je strašno saznanje i sindikati moraju nešto preduzeti kako bi ovakvi i slični događaji ubuduće potpuno bili eliminisani. Tako je sindikat Unia zajedno sa međunarodnim sindikatom drvne industrije (BHI) u jednoj svojoj akciji od 3. oktobra na glavnom sjedištu FIFA centra u Cirihi zahtijevao od zakonskih čelnika FIFE da preuzmu svoju socijalnu odgovornost.

Prodaja na malo, minimalne plate

4000 franaka minimalna plata kod Lidl

MINDESTLOHN 4000.-

Sa najavom da će povećati minimalne plate za svoje nekvalifikovane radnike, Lidl se pojavio početkom oktobra na naslovima nekih novina. Ali ako se preciznije sagleda dolazi se do zaključka da je dobra vijest imala i svoje zamke.

Minimalna zarada od 4000 franaka za nekvalifikovane radnike to bi bilo najviše što bi se jednim opštim kolektivnim ugovorom moglo regulisati i bilo bi sigurnost za zaposlene u maloprodaji. Ovo povećanje bi trebao Lidl da primjeni od decembra ove godine. Lidl je od kako je ovo objavljeno u javnosti pravio puno reklama u vezi s tim povećanjem plata: «Lidl se isplati – i za naše zaposlene». Novosti i ako su za pozdraviti imaju i nekoliko «ali». Jedno od tih «ali» je da samo one radnice koje su zaposlene puno radno vrijeme mogu dobiti to povećanje. Ipak raditi u Lidl, kao i u cjelokupnoj maloprodaji, nekvalifikovani mogu da dobiju najviše zaposlenje do 60%. Tako da platu za minimalnu egzistenciju u Lidl ima mali broj zaposlenih.

U sprovođenju inicijative o minimalnim platama moramo ostati dosljedni

Siromašne beneficije

Postavlja se pitanje da li ovo nije reklamni trik, ako bi se konzumenti Lidla ubijedili da su radni uslovi kod Lidl veoma dobri. Utisak je varljiv, jer Lidl ima klauzulu zabrane konkurencije. Za zaposlene nije moguće da rade kod nekog drugog poslodavca iz maloprodajnog sektora. Pored zabrane zaposlenja kod drugog poslodavca Lidl ima u poredjenju sa drugim poslodavcima Maloprodaje kao što

su Coop i Migros, lošije uslove regulisane Opštim kolektivnim ugovorom, kao što su lošije plate ili npr. doprinos u fond penziona kase koji je za dvije trećine manji od doprinosa koji Coop uplaćuje za svoje radnike.

Inicijativa minimalnih plata već djeluje

Odluka Lidl da podigne minimalne zarade pokazuje makar da inicijativa o minimalnim platama ima svoj eho

i da je neophodno sprovesti u djelo. Takođe i kod Coop-a i migrosa minimalne plate su u žiži interesovanja i biće tema na predstojećim jesenjim pregovorima o platama. Migros npr. nije više povećavao svoju minimalnu platu od 2009 od 3700 franaka. Pritisak je tu moramo nastojati da još više povećamo pritisak i da inicijativu o minimalnim platama u potpunosti i realizujemo!

Aurora García

Opada stanarina

Referentna stopa je pala: Tražite smanjenje stanarine

Za štednju novca za stanarinu morate biti aktivni

Zbog situacije na tržištu hipoteke postaju jeftinije. To može da djeluje na visinu stanarine samo ukoliko Vi zahtijevate od Vašeg stanodavca.

«Podnesite zahtjev za smanjenje stanarine Vašeg stana!» Udruženje stanodavaca je to saopštavalo nekoliko puta proteklih godina. To je sa razlogom jer kad se promijeni referentna stopa mijenja se i visina stanarine. Većina vlasnika stanova interpretiraju da svojim stanarima odmah saopšte promjenu referen-

tno stope. Ali ako referentna stopa padne samo od sebe ništa se ne dešava: Stanodavci čekaju da li će stanari biti aktivni. Nažalost malo je njih koji su zaista aktivni: Udruženje stanodavaca procjenjuje da manje od 20% stanara je aktivno i traže manju stanarinu i ako je to njihovo pravilo.

Nema posljedica

Mnogi stanari ne znaju da na to imaju pravo, da im se smanji stanarina ali da to moraju sami da zatraže. Drugi se plaše posljedica da će dobiti otkaz stana «To se neće desiti», uvjerala gospodin Peter Macher, direktor Švajcarskog udruženja stanara. Stanodavci su svjesni da bi takav otkaz bio protivzakonit.

Lažni izgovori

To što Udruženje stanara često čuje su prazni izgovori stanodavaca. Na primjer da je prinos suviše nizak. «U 99 procenata slučajeva to je samo pokušaj da se stanari zaplaše», kaže Macher. Posebno je to izgovor kad se hipotekarna stopa snizi. Dalji izgovor: Stan je inače jeftiniji nego stanovi u tom mjestu kvartiru. Peter Macher: «I sa ovim izgovorom stanodavci nemaju pravo. Oni moraju da dokažu da su tri ista stana u kvartiru skuplja od Vašeg.» To nije tako jednostavno. Standardi izgradnje, položaj (Sunce, galama saobraćaj), starost, stil čak i sprat na kom se stan nalazi moraju biti isti kad se upoređi sa Vašim stanom. «Osim toga ovi stanovi sa kojim poredite Vaš stan ne smiju pripadati istom vlasniku/stanodavcu», kaže Macher. Čak ako se uzmu u obzir razlozi kao «niske dobiti» i uporede sa «povoljni stanovi», oni se ne uvažavaju savjetuje. Macher: «Ne dozvolite sebi da vas sputavaju, insistirajte na smanjenju stope.»

Tri koraka za smanjenje stanarine

Sa sljedeća tri koraka možete smanjiti stanarinu:

- Obračunajte da li imate pravo na smanjenje. pogledajte i svoj ugovor.
 - Skinite muster pismo odštampane, potpišite i pošaljite: <http://goo.gl/x56W2g>
 - Pismo pošaljite preporučeno na svog stanodavca.
- Stanarina se smanjuje tek par mjeseci kasnije. Zavisno od otkaznog roka to može da potraje između tri i šest mjeseci. Vaš stanodavac Vam mora odgovoriti u roku od 30 dana. Ukoliko Vam ne prihvate smanjenje stanarine onda se trebate obratiti na Udruženje stanara (Mieterverband) i da se posavjetujete s njima. Poslije 30 dana trebate da preduzmete ako je to nužno i druge korake.

Sina Bühler, adaptiert vom work, 15/2013

Ispričajte i drugima

Informišite svoje komšije o tome. Ako cijela zgrada zatraži smanjenje stanarine onda niste sami tu. Kod Udruženja stanara možete poručiti gratis letak koji ćete raspodijeliti u poštansko sanduče ostalih stanara. Informacije u vezi s tim na stranici <http://goo.gl/wQBq3j>. Pravna služba za pitanja stanarskih odnosa koja postoji u svakom kantonu će Vam pružiti informacije i savjete besplatno. Članarina košta za godinu između 70 i 100 franaka. www.mieterverband.ch; www.asloca.ch/

Nacionalno glasanje

Glasanje za pravične plate i bolje uslove rada

Unia je pripremila tri prijedloga/inicijative za glasanje

24. novembra je nacionalno glasanje. Mi imamo tri prijedloga koja smo pripremili za glasanje. Između ostalog će se glasati o inicijativi mladih socijalista 1:12 (Juso-inicijative), kojom se zahtijeva postavljanje gornje granice za plate bogatih. Morali smo da prihvatimo poraz od posljednjeg glasanja koje je održano u Cirihi: u Cirihi je inicijativa o pravu glasanja stranaca odbijena. S druge strane prošireno radno vrijeme u šopovima na benzinskim stanicama je usvojeno. Liberalno radno vrijeme prodavnica i dalje je dobro prihvaćeno od strane naroda.

24. novembra će švajcarski glasači reći da li prihvataju gornju granicu plata ili ne. Pored ove inicijative 1:12- odlučiće se i o dva druga pitanja. Kao prvo povećanje iznosa za plaćanje auto vinjete sa sadašnjih 40 na 100 franaka, s druge strane inicijativa švajcarske narodne partije o porodici (SVP-Familieninitiative). Ova zadnja inicijativa predviđa da roditelji koji sami brinu o svojoj djeci plaćaju isti iznos poreza kao i roditelji koji svoju djecu šalju u jaslice/vrtiće. Švajcarski savez sindikata jasno odbija ovu inicijativu koja jasno prisiljava ljude da i dalje njeguju tradicionalni porodični model. Iznos koji roditelji plaćaju za vrtiće svoje djece ako su oba roditelja zaposlena se odbija od poreza i to je na snazi već tri godine. Ovaj iznos se

odbija od poreza kako se ne bi desilo da drugi roditelj radi i cijelu svoju platu koristi za plaćanje vrtića djece. Ovo treba i dalje da se njeguje i čuva.

Za pravične plate!

Važna inicijativa je inicijativa mladih socijalista 1:12-inicijativa. Ovom inicijativom se zahtijeva da se prevarantima stane u kraj. Ideja ove inicijative je da zarada jednog radnika u toku godine dana ne smije biti manja od mjesečne zarade najbolje plaćenog rukovodioca u istom preduzeću. Jaz između onih sa malim zaradama i onih sa veoma visokim zaradama je u posljednjih 30 godina dramatično porastao: kad se uporedi iz 1984 odnos niskih i visokih zarada je bio 1:6, u poredjenju sa današnjim 1:43.

Za liberalno radno vrijeme prodavnica

Öffnungszeiten
Montag – Freitag 7.00 – 22.00
Samstag / Sonntag 7.30 – 22.00

Na posljednjem glasanju se glasalo za promjenu zakona o radu. Tako je po prvi put za šopove na benzinskim stanicama uvedeno 24-časovno radno vrijeme. Unia je nakon što su iznijeti rezultati glasanja dala na znanje da se složila s time. Ali samo tri dana kasnije Nacionalno vijeće nastavlja sa svojom «salami taktikom»: Vijeće usvaja novi pokret koji predviđa da male prodavnice u udaljenim mjestima na granici regiona također rade nedjeljom a samim tim i personal nedjeljom bude na raspolaganju. To znači da u «turističkim oblastima» prodaja nedjeljom je samo površno definisana. Savezna ministarka Schneider-Ammann želi da prijedlog Abate mimo volje naroda sprovede u zakonske odredbe. Ove odluke Nacionalnog vijeća su za sindikat Unia jasni pokušaji da se rad nedjeljom u maloprodajnom sektoru promoviše u prvi plan.

Novca ima dovoljno

Novac koji bi bio na ovaj način «uštedjen» bi mogao da se raspodjeli na povećanje plata. Na primjer ako bi se plata direktora Lindt & Sprüngli dovela na ovaj odnos 1:12, mogli bi svi zaposleni u Lindt & Sprüngli da mjesečno dobiju veću platu za 440 franaka. Prigovor da bi se inicijativom ugrozilo starosno osiguranje je neopravdan jer na taj način bi svi imali više novca u svome novčaniku. Tako se na taj način potrošnja odn. konzum povećava. Dalji prigovor da bi ova inicijativa 1:12 narušila švajcarsku privredu je također neopravdan. **Zato pozivamo sve glasače da izadjete na glasanje i glasate za ovu inicijativu sa JAI!**

Aurora Garcia

Solidarna odgovornost

Suzbijanje damping plata

Kako bi spriječili damping plate kod manjih izvođačkih firmi, švajcarski parlament je zahvaljujući pritisku našeg sindikata usvojio novi zakon kojim se uvodi koncept solidarne odgovornosti.

Šta je to solidarna odgovornost?

Ako glavni investitor radova ili glavni preduzetnik raspodijeli poslove na manje firme- izvođače radova, on ima obavezu da svim svojim izvođačima radova obezbijedi plate (čak i na 2. i 3. nivou, itd.), i da preuzme odgovornost da i ovaj posljednji izvođač radova plaća korektnu plate svojim radnicima.

Raspodjela poslova na izvođače radova

Kada glavni investitor raspodijeli poslove na manje firme-izvođače radova mora da dokaže da je to uradio s posebnom pažnjom, kako bi sebe oslobodio od bilo kakve dalje odgo-

Glavni investitor preuzima odgovornost ukoliko izvođači radova ne poštuju kolektivni ugovor

vornosti. Za nas dokaz o primjeni zaštitnih mjera znači, da su svi radnici koji rade na gradilištu prijavljeni na socijalna osiguranja, da se poštuju odredbe iz opšteg kolektivnog ugovora i da se plate redovno isplaćuju krajem svakog mjeseca. Ako neki investitor radova saraduje sa izvođačima radova odn. sa manjim firmama koje se ne pridržavaju odredbi opšteg kolektivnog ugovora, onda glavni investitor nije ispunio svoju obavezu preuzimanja odgovornosti.

Ako se poštuje opšti kolektivni ugovor

■ Uzmite svesku u koju ćete upisivati sve sate provedene na gradilištu,

podatke i adresu gradilišta i naziv glavnog investitora, koji je raspodijelio posao na Vaše šefove (manje firme-izvođače radova).

- Kontaktirajte sindikat Uniju čim zapazite da Vaš šef ne poštuje pravila opšteg kolektivnog ugovora i/ako Vam ne plati na vrijeme platu.
- Što više vremena prodje, to je teže tražiti novac. Morate djelovati veoma brzo, prije nego što je investitor koji je raspodijelio posao na Vašeg šefa (izvođača radova) sve već s njim obračunao.
- Ako imate kolege koji su u istoj situaciji, prijavi sindikatu kako bi se sačinilo kolektivno potraživanje.

Darinka Filipovic

intervju

Andi Rieger, bivši kopresjedavajući Unia

Intervju Inicijativa bezuslovnih osnovnih prihoda

Osnovni prihod za sve

4. oktobra je lansirana inicijativa o bezuslovnim osnovnim prihodima koja se često miješa sa inicijativom o minimalnim platama. Andi Rieger, bivši kopresjedavajući Unia rukovodstva objašnjava razliku između osnovnih prihoda i minimalne plate.

Koja je razlika između «bezuslovno osnovnih prihoda» i minimalne plate?

Bezuslovno osnovni prihod bi svaki stanovnik Švajcarske ostvario bez uslova da li je ikad radio. Autori narodne inicijative računaju sa iznosom od 2500.– franaka po osobi u inicijativi to nije čvrsto određeno. Minimalna zarada je minimalni iznos koji svaki zaposleni treba da dobije za svoj rad. Narodna inicijativa sindikata Unia za koju će narod da glasa sledeće godine zahtijeva minimalnu platu od 22.– franaka po satu što odgovara jednoj mjesečnoj plati od 4000.– franaka tj. 12 puta godišnje.

Koji su argumenti za uvođenje osnovnog prihoda?

Ako bi se bezuslovni osnovni prihod postavio na visinu od 2500.– franaka onda bi to bila osnovna sigurnost za sve. Onda bi se znalo da ne bi bilo gladnih i onih koji bi morali da se prijavljuju na socijalno npr. ljudi koji su duže vremena nezaposleni.

Da li je bezuslovni osnovni prihod od 2500.– franaka uopšte moguće finansirati?

Osnovni bezuslovni prihod košta oko stotinu milijardi. Ako se usvoji narodna inicijativa Parlament će tako i tako smanjiti iznos na 1000. ili 1500.– franaka. Ako je to zamjena za starosnu i invalidsku penziju onda to dovodi do socijalnih rezova.

Da li uvođenje osnovnih prihoda ne ugrožava plate i njihovu vrijednost?

Naravno da će plate biti smanjene zato što će poslodavci informisati svoje zaposlene da će jedan dio dobiti od države. U isto vrijeme odbici od plata bi se povećali ili porez uvećane vrijednosti jer bezuslovni prihodi koštaju stotine milijardi franaka i mora odnekud da se finansira.

Podržava li Unia ovu inicijativu?

Kod samog pokretanja inicijative nismo podržavali ovu inicijativu. Za nas je bio i ostao prvi prioritet uvođenje zakonskih minimalnih plata. Prije nego što inicijativa dodje na glasanje Unia će i švajcarski savez sindikata diskutovati koju parolu za glasanje će podržati.

Šta bi se desilo sa postojećim socijalnim osiguranjima?

Rizik je veliki da će poslije kompletne rekonstrukcije socijalnih osiguranja u novčanicima nezaposlenih koji su prijavljeni na osiguranje i korisnika invalidske i starosne penzije biti znatno manje novca.

Koje posledice bezuslovnog osnovnog prihoda bi bile za društvo?

Veća ljudi voli da raspolaže prihodima koje dobiju na osnovu svoga rada. I starosne penzije oni gledaju kao na svoj prihod koji su sami uplaćivali. Sa jednom bezuslovnom penzijom nezavisnost ljudi ne bi bila veća oni bi naprotiv postali još više zavisni. Stoga se zalažemo za garantovan minimalni dohodak koji treba zakonski da je postavljen na 4000.– franaka za sve. Kao sindikat mi se i dalje zalažemo za punu zaposlenost. Svi bi trebali da nadju za sebe posao. Ovo je još jedna opasnost za bezuslovni osnovni prihod. politika može onda da se udalji od cilja pune zaposlenosti i to obrazložiti «Vi imate već zagaranovan prihod».

Marilia Mendes

Demonstracije održane u Bernu 21.9.2013

15 000 učesnika za zaštitu plata i penzija

Na demonstracijama koje su održane 21. septembra demonstranti su tražili bolju zaštitu od dumpinga plata, zaštitu od kradje penzija i zaustavljanje ksenofobije. Kopresjedavajući Unia rukovodstva Vania Alleva je postavila u prvi plan ravnopravnost u platama i pozvala na poštovanje popratnih mjera u vezi sa slobodnim protokom lica.

Više od 15000 demonstranata se okupilo u Bernu. Redakcija lista Horizonte je htjela da zna koji su glavni zahtjevi učesnika na demonstracijama. Stoga smo anketirali neke od učesnika na demonstracijama. Evo njihovih odgovora:

«Danas demonstriram za socijalnu pravdu, dobre plate i dobre socijalne usluge. Želimo društvo u kojem su svi pravično tretirani i nadamo se da će čelnici imati sluha za naše zahtjeve.»

Franco Moretta

«Mi smo protiv dumping plata, tražimo istu platu za isti posao. Ne možemo dopustiti da se poslodavci igraju sa našim platama i da omalovažavaju naš rad. Zajedno želimo da promijenimo ovakvu politiku. Zato smo danas na ovim demonstracijama.»

Gospodin i gospodja Güner

«Kontinuirano se šteti u socijalnoj oblasti. zato je kvalitet života kod mnogih ljudi pogoršan. Ja želim da se borim protiv toga, zato sam došao danas ovdje. Naše zahtjeve političari treba da shvate ozbiljno.»

Sudabeh Kassraian

«Mi radimo na željezničkoj stanici. I ako smo tamo zaposleni već 11 godina još uvijek nemamo stalni radni ugovor. To nam jako smeta al naš poslodavac je zadovoljan time. Nakon 11 godina rada na određeno vrijeme smo zaslužili stalni radni ugovor. Postoje mnogi radnici koji su u sličnoj situaciji. To želimo da promijenimo zato smo danas tu.»

«Mi smo članovi sindikata Unia i želimo da naše zahtjeve danas glasno i jasno iznesemo. Mi se zalažemo za minimalnu platu od 4000 franaka mi smo protiv skraćivanja visine penzija i protiv 24-časovnog radnog vremena. Ako zajedno demonstriramo za naše zahtjeve možemo lakše ostvariti naše ciljeve.»

Albino Sponziello

Elham Krasnik, Emmanuel Anosike

Emine Sariaslan

Vi pitate – mi odgovaramo

Bolest za vrijeme trudnoće: Da li može da mi se oduzima od mog neiskorištenog odmora?

16. avgusta ove godine je na svijet stiglo naše prvo dijete. Od tada sam na porodiljskom odsustvu. Nažalost imala sam velike zdravstvene probleme za vrijeme trudnoće. Od početka juna pa do rođenja moja doktorka me je vodila na bolovanje. Moj šef mi je u jednom pismu saopštio da će mi oduzeti od mog neiskorištenog odmora. Kao razlog za to mi je naveo: «Radna nesposobnost zbog komplikacija u trudnoći kao i trudnočko bolovanje od 14 nedjelja.» Smiju li tako nešto da urade?

Ne. Ako je neka žena bolesna za vrijeme trudnoće oduzimanje od neiskorištenog godišnjeg odmora je moguće tek nakon tri mjeseca bolovanja. Skraćenje godišnjeg odmora zbog porodiljskog odsustva tako i tako nije dopustivo. A ako je neka žena za vrijeme trudnoće bolesna oduzimanje od odmora je moguće samo u slučaju da je na bolovanju duže od tri mjeseca. Pošto je Vaše odsustvo trajalo dva i po mjeseca Vaš poslodavac ne može da Vam oduzima od Vašeg odmora. Da li je oduzimanje odn. skraćenje Vašeg prava na odmor zakonski dopustivo nije uvijek tako jednostavno ocijeniti. Zato Vas molimo ako ste u nedoumici da ne oklijevate i da tražite pravni savjet u svom Unia sekretarijatu.

Uopšte rečeno: U zakonu o obligacionim odnosima (član 329 b) je predviđeno da li i kad poslodavac smije da krati odmor. Ako je radnik bez svoje krivice, usljed bolesti, nesreće na poslu, vojne obaveze odsustvovao s posla dva cijela mjeseca i duže dopušteno je reduciranje prava na godišnji odmor. Ako ste odsustvovali s posla dva mjeseca onda Vam se može odmor reducirati za jednu dvanaestinu ukupnog godišnjeg odmora i za svaki sljedeći cijeli mjesec odsustva po jednu dvanaestinu. Reduciranje se ne odnosi za započeti mjesec odsutva, dakle samo za cijele mjesece odsustva.

Peter Schmid, work, 3.10.2013

Temporeni biro: Klausula o konkurenciji nije dopuštena?

Radio sam preko jedne temporene firme tri mjeseca na određeno vrijeme kao zidar kod jedne zidarske firme. U radnom ugovoru kod temporerne firme je naznačeno da ne smijem direkto kod firme koja je izvodjač radova odn. kod koje radim preko temporenog biroa da se zaposlim. Mislim da takva zabrana zbog zabrane konkurencije nije dopuštena. Da li je to tačno?

To zavisi od toga kako je klauzula o zabrani konkurencije formulisana. Pročitajte u Vašem radnom ugovoru na šta se odnosi klauzula o zabrani konkurencije. Ako se zabrana odnosi na period dok ste zaposleni kod temporene firme od tri mjeseca dok traje Vaš radni ugovor onda je klauzula o zabrani konkurencije dopuštena. Nije dopustivo da zabrana konkurencije nakon prestanka radnog odnosa sa temporenom firmom. Prema zakonu o posredovanju nezaposlenih radnika ne važe odredbe iz ugovora koje onemogućavaju ili otežavaju radniku po završetku rada na određeno vrijeme da se zaposli u firmi koja je izvodjač radova.

Myriam Muff, work, 5.9.2013

Starosna penzija: Dobijam li starosnu penziju automatski kad navršim 65 godina starosti?

U novembru ću imati 65 godina starosti i biću penzionisan. Da li je tačno da od 1. decembra automatski dobijam starosnu penziju?

Ne. Morate da podnesete pismeni zahtjev kod Vaše kompenzacione kase za starosno osiguranje kako bi ste dobili penziju Učinite to ako je moguće odmah. Fond za penziono osiguranje treba najmanje tri do četiri mjeseca da obradi Vaš zahtjev. Bez pismenog zahtjeva Penzionni fond ne može da obračuna niti isplati bilo kakva plaćanja pošto osiguranje ne zna broj Vašeg žiro računa. Osim toga kasa odn. penzionni fond mora da ima informacije o Vašem bračnom stanju obzirom da Vaše bračno stanje ima uticija na visinu penzije. Vi se prijavljujete na kasu na koju ste za vrijeme Vašeg radnog odnosa uplaćivali doprinose. Vaš poslodavac može da Vam saopšti u koju kasu ste uplaćivali doprinose. Formular za starosnu penziju možete dobiti ili preko Vaše kase ili preko linka. www.ahv-iv.info

Heinrich Nydegger, work, 22.8.2013

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. Garcia, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Ringier Print, Adligenswil | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft. Le Syndicat. Il Sindacato.

www.unia.ch